

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΒΔΟΜΟ ΤΜΗΜΑ
(Δ΄ ΘΕΡΙΝΟ)**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 30 Ιουλίου 2025 με την ακόλουθη σύνθεση: Βασιλική Ανδρεοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Γεωργία Παπαναγοπούλου και Ευαγγελία Πασπάτη (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Αριστοτέλης Σακελλαρίου και Αθανασία-Μυροφόρα Σιδηροπούλου, Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική γνώμη.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Αντεπίτροπος της Επικρατείας, Ειρήνη Κατσικέρη, κωλυομένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας.

Γραμματέας: Γεωργία Τζένου.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 15.7.2025 (ΑΒΔ .../18.7.2025) προσφυγή του ΟΤΑ β΄ βαθμού με την επωνυμία «ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ», που εδρεύει στη Λάρισα (...), όπως εκπροσωπείται νόμιμα από τον Περιφερειάρχη Θεσσαλίας, ο οποίος παραστάθηκε διά δηλώσεως, του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020, της πληρεξούσιας δικηγόρου Αλεξάνδρας Μπούσδρα.

Με την προσφυγή αυτή ζητείται η ανάκληση της 8/2025 Πράξης της Αναπληρώτριας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Περιφερειακή Ενότητα (ΠΕ) Καρδίτσας.

Το Ελληνικό Δημόσιο, όπως νόμιμα εκπροσωπείται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, παραστάθηκε διά δηλώσεως, του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020, της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Βασιλικής Παπαλόη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Την Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την απόρριψη της προσφυγής ως εκπρόθεσμης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη εξ αποστάσεως, κατ' άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, μέσω της δημόσιας υπηρεσίας e:presence.gov.gr, με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του.

**Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Ευαγγελίας Πασπάτη και
Αφού σκέφτηκε κατά τον νόμο**

Αποφάσισε τα εξής:

1. Για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρα 335 παρ. 1, 336 παρ. 1 και 308 παρ. 3 του ν. 4700/2020, βλ. ΕλΣυν Έβδομο Τμ. 34/2025 σκ. 1).

2. Με την υπό κρίση προσφυγή και το από 29.7.2025 υπόμνημα ζητείται η ανάκληση της 8/2025 Πράξης, με την οποία η Αναπληρώτρια Επίτροπος στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας απέσχε από τον έλεγχο 51 σχεδίων συμβάσεων, συναφθεισών κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, με αντικείμενο τη μεταφορά μαθητών σε σχολικές μονάδες χωρικής αρμοδιότητας ΠΕ Καρδίτσας για το σχολικό έτος 2024–2025, συνολικού προϋπολογισμού 1.100.550 € (με τον Φ.Π.Α.), με την αιτιολογία ότι τα δρομολόγια που αφορούν οι εν λόγω συμβάσεις έχουν υλοποιηθεί εξ’ ολοκλήρου, με αποτέλεσμα να μην καταλείπεται πεδίο διενέργειας προσυμβατικού ελέγχου.

3. Η κρινόμενη προσφυγή παραδεκτώς στρέφεται κατά Πράξης με το ανωτέρω περιεχόμενο, διότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την έννοια της διάταξης των άρθρων 324 και 328 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2020, Α’127) επιτρέπεται η αμφισβήτηση ενώπιον του αρμοδίου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των πράξεων των αρμοδίων κατά περίπτωση οργάνων του (Κλιμακίου ή Επιτρόπου) καθ’ ο μέρος με αυτές τα εν λόγω όργανα απείχαν οριστικά από τον έλεγχο των υποβαλλόμενων ενώπιον τους συμβάσεων (ΕλΣυν Ολ. 381/2022 σκ. 7) για την ανατροπή της σχετικής κρίσης, ούτως ώστε στη συνέχεια να καταστεί δυνατή η διενέργεια προσυμβατικού ελέγχου επί του υποβληθέντος σχεδίου και να κριθεί από το αρμόδιο όργανο, αν συντρέχουν ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες στην προηγηθείσα διαδικασία ανάθεσης που τυχόν κωλύουν την υπογραφή του υποβληθέντος σχεδίου σύμβασης (βλ. ΕλΣυν Έβδομο Τμ. 108/2025 σκ. 12 με περαιτέρω παραπομπές).

4. Στο, αναλογικώς εφαρμοζόμενο κατά τον προσυμβατικό έλεγχο (βλ. άρθρο 336 παρ. 1 του ν. 4700/2020), Κεφάλαιο 2 του ίδιου νόμου, στο άρθρο 13 ορίζεται ότι: «Το Δικαστήριο ελέγχει και αυτεπαγγέλτως τη συνδρομή των διαδικαστικών προϋποθέσεων της δίκης.» Περαιτέρω, στον ίδιο νόμο, στο άρθρο 326 ορίζεται ότι: «[...] 2. Η οριστική πράξη του Κλιμακίου ή του Επιτρόπου κοινοποιείται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στον αρμόδιο φορέα, ο οποίος υποχρεούται αμελλητί να την κοινοποιήσει με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε όλους τους υποψηφίους που συμμετείχαν στην ελεγχόμενη διαδικασία ανάδειξης αναδόχου. [...]», στο άρθρο 328 ότι: «1. Προσφυγή ανάκλησης της πράξης του Κλιμακίου Προσυμβατικού Ελέγχου ή του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίνεται

ότι κωλύεται η υπογραφή της ελεγχόμενης σύμβασης, υποβάλλεται στη γραμματεία του αρμόδιου Τμήματος σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή τον νόμο, από όποιον έχει έννομο συμφέρον προς τούτο [...], μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της πράξης του Κλιμακίου ή του Επιτρόπου στον αρμόδιο φορέα [...]», στο άρθρο 331 ότι «Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής ανάκλησης και της προσφυγής αναθεώρησης δεν αναστέλλεται κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών.» και στο (αναλογικώς εφαρμοζόμενο κατά τον προσυμβατικό έλεγχο, βλ. άρθρο 336 παρ. 1 του ν. 4700/2020) άρθρο 84 ότι «1. Οι προβλεπόμενες στον νόμο και οι τασσόμενες από το Δικαστήριο προθεσμίες εκκινούν την επόμενη ημέρα από εκείνη κατά την οποία επιδόθηκε το έγγραφο ή κατά την οποία συντελέστηκε το γεγονός που αποτέλεσε την αφετηρία της προθεσμίας, και λήγουν στις 7 το βράδυ της τελευταίας ημέρας, αν δε αυτή είναι κατά νόμο εξαιρετέα, την ίδια ώρα της αμέσως επόμενης εργάσιμης ημέρας. [...] 5. Οι προθεσμίες, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, έχουν ανατρεπτικό χαρακτήρα και η τήρησή τους εξετάζεται από το Δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.».

5. Περαιτέρω, στο άρθρο 342 του ίδιου ως άνω νόμου (ν. 4700/2020), όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 172 του ν. 4820/2021 (Α'130), υπό τον τίτλο «Υποχρεωτικές ηλεκτρονικές δικαστικές ενέργειες των διαδικών» ορίζεται ότι «1. Σε υποχρεωτική ηλεκτρονική κατάθεση υποβάλλονται και είναι έγκυρα, εφόσον φέρουν εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια της παρ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184): (α) τα εισαγωγικά δικόγραφα των ενδίκων μέσων και βοηθημάτων, των προσθέτων λόγων, των παρεμβάσεων, τα υπομνήματα και οι αιτήσεις για δικαστική ενέργεια που απευθύνονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο, (β) (...) 3. Τα δικόγραφα, αιτήσεις και λοιπά έγγραφα που έχουν υποβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκαν, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα τους από το Δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή και περιέχει την έκθεση κατάθεσης, όπου απαιτείται από τις κείμενες διατάξεις. Η πρόσβαση στο ηλεκτρονικό σύστημα του Δικαστηρίου ή του Δικηγορικού Συλλόγου που μεσολαβεί, πραγματοποιείται μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ). 4. Εάν η κατάθεση δικογράφου, εγγράφου ή αίτησης με μέσα Τ.Π.Ε. είναι τεχνικά αδύνατη για λόγους που αφορούν στο ηλεκτρονικό σύστημα του Δικαστηρίου ή του Δικηγορικού Συλλόγου που μεσολαβεί, ο χρήστης ενημερώνει αμέσως για την αδυναμία αυτήν τη γραμματεία με κάθε πρόσφορο μέσο, σημειώνοντας: (α) το είδος του δικογράφου, εγγράφου ή αίτησης που επιθυμεί να καταθέσει, (β) κατά περίπτωση, την προθεσμία που προβλέπεται ή έχει ταχθεί για την κατάθεσή τους, (γ) τη φύση της διαπιστωθείσας τεχνικής αδυναμίας, προκειμένου οι υπηρεσίες του Δικαστηρίου να εξακριβώσουν, αν αυτή οφείλεται σε μη διαθεσιμότητα του

ηλεκτρονικού συστήματος που χρησιμοποιεί το Δικαστήριο. Σε περίπτωση επείγοντος, ο ενδιαφερόμενος καταθέτει αντίγραφο του δικογράφου ή αίτησης ή άλλου διαδικαστικού ή σχετικού εγγράφου στη γραμματεία ή το διαβιβάζει μέσω ταχυδρομείου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Αμέσως μόλις καταστεί εκ νέου τεχνικά δυνατή η χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος που χρησιμοποιεί το Δικαστήριο ή ο Δικηγορικός Σύλλογος που μεσολαβεί στη διαβίβαση αυτήν, ακολουθεί η κατάθεση μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος. Το Δικαστήριο αποφαινεται επί της αποδοχής του δικογράφου ή εγγράφου, που κατατέθηκε με μέσα Τ.Π.Ε. μετά τη λήξη της ταχθείσας προς τούτο προθεσμίας, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που επικαλείται ο καταθέτων για να αποδείξει, ότι ήταν τεχνικά αδύνατη η εμπρόθεσμη κατάθεση του εγγράφου αυτού με μέσα Τ.Π.Ε. για λόγους, που αφορούσαν στο ηλεκτρονικό σύστημα του Δικαστηρίου ή του Δικηγορικού Συλλόγου που μεσολαβεί.(...) ».

6. Από τις προεκτεθείσες διατάξεις προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι α) η θεσπιζόμενη δεκαπενθήμερη προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής ανάκλησης κατά των Πράξεων προσυμβατικού ελέγχου είναι αποκλειστική, εκκινεί δε για όλους τους νομιμοποιούμενους να την ασκήσουν από την κοινοποίηση των εν λόγω Πράξεων στον φορέα που υπέβαλε το σχέδιο σύμβασης για έλεγχο. Η ρύθμιση αυτή δικαιολογείται αφενός από την επιζητούμενη από τον νομοθέτη ταχεία περαίωση του προσυμβατικού ελέγχου και την συνακόλουθη αποφυγή παρακώλυσης της συναλλακτικής δράσης της Διοίκησης, αφετέρου από την υποχρέωση των αντισυμβαλλόμενων και των λοιπών δικαιολογούντων έννομο συμφέρον να επιδεικνύουν, ενόψει και των διακυβευομένων οικονομικών συμφερόντων τους, τη δέουσα επιμέλεια και το απαιτούμενο από τις περιστάσεις εύλογο ενδιαφέρον να πληροφορηθούν έγκαιρα την έκδοση της Πράξης ελέγχου της οικείας διαδικασίας ανάθεσης. Κατά συνέπεια, είναι εκπρόθεσμη η προσφυγή ανάκλησης η οποία ασκείται από όποιον θεμελιώνει έννομο συμφέρον μετά την πάροδο της δεκαπενθήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση της οικείας Πράξης προσυμβατικού ελέγχου στον φορέα που την υπέβαλε για έλεγχο, και για τον λόγο αυτό, αυτεπαγγέλτως ερευνώμενο, είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη (ΕλΣυν Ολ. 1093/2023 σκ. 4-5, Έβδομο Τμ. 537/2025 σκ. 4-5, 1193/2023 σκ. 3-4, 1696/2022 σκ. 3, 1417/2022 σκ. 5, 1226/2022 σκ. 4, 764/2021 σκ. 2-3), β) με τις διατάξεις του άρθρου 342 παρ. 1 και 4 του ν. 4700/2020, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν και ισχύουν, θεσπίστηκε η υποχρεωτική ηλεκτρονική κατάθεση [ήτοι με μέσα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.)] όλων των δικογράφων που απευθύνονται στο Δικαστήριο, μεταξύ των οποίων και των προσφυγών ανάκλησης, στην περίπτωση δε που η πρόσβαση με τα μέσα Τ.Π.Ε. στο ηλεκτρονικό σύστημα του Δικαστηρίου ή του Δικηγορικού Συλλόγου που μεσολαβεί είναι τεχνικά αδύνατη, προβλέπεται ειδικός τρόπος εξακρίβωσης του προβλήματος μέσω των υπηρεσιών του

Δικαστηρίου, ενώ σε περίπτωση επείγοντος, όπως είναι η λήξη της προθεσμίας άσκησης ενδίκου βοηθήματος που συνδέεται με τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 της κυρωθείσας με το ν.δ. 53/1974 Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) που κατοχυρώνουν το δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας, προβλέπεται η διαβίβαση του δικογράφου στην αρμόδια Γραμματεία του δικαστηρίου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενώ μετά την αποκατάστασή του τεχνικού προβλήματος ακολουθεί η κατάθεση αυτού μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος. Στην τελευταία δε αυτή περίπτωση, το Δικαστήριο αποφαινεται για την αποδοχή του δικογράφου μετά την κατάθεση από τον ενδιαφερόμενο όλων εκείνων των στοιχείων που αποδεικνύουν ότι η εμπρόθεσμη κατάθεση του δικογράφου ήταν τεχνικά αδύνατη.

7. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Η από 30.6.2025 προσβαλλόμενη Πράξη κοινοποιήθηκε στον φορέα, με το .../30.6.2025 έγγραφο της Αναπληρώτριας Επιτρόπου, στις 30.6.2025, το οποίο καταχωρήθηκε στο πρωτόκολλο της Διεύθυνσης Διοικητικού -Οικονομικού της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας αυθημερόν (αριθμ. πρωτ.: .../30.6.2025). Με δεδομένα αυτά, η προθεσμία άσκησης προσφυγής ανάκλησης κατά της ανωτέρω Πράξης που άρχισε από την επομένη ημέρα της ως άνω κοινοποίησης έληξε στις 15.7.2025, ημέρα Τρίτη και μη εξαιρετέα. Από δε τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη του παρόντος Τμήματος από την Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου «Πληροφορική Διοίκησης» προκύπτουν τα εξής: Κατά την προαναφερθείσα ημερομηνία (15.7.2025), το υποσύστημα ηλεκτρονικής κατάθεσης δικογράφων του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ήταν απολύτως λειτουργικό και υποδέχθηκε ένδικα βοηθήματα και μέσα. Εντούτοις, όπως προκύπτει από ηλεκτρονική αλληλογραφία της ανωτέρω Υπηρεσίας με το Τμήμα Πληροφορικής του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (την 15.7.2025 και ώρα 13:30), ο, υπογράφων την κρινόμενη προσφυγή, δικηγόρος ... (με κωδικό χρήστη στο portal: ...) αντιμετώπιζε πρόβλημα κατάθεσης της κρινόμενης προσφυγής, λόγω τεχνικού ζητήματος ως προς το σύστημα της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων (portal, διαλειτουργούντος με το υποσύστημα ηλεκτρονικής κατάθεσης δικογράφων του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου). Ως εκ τούτου, κατά την ίδια ημερομηνία (15.7.2025 και ώρα 13:06), η κρινόμενη προσφυγή (ψηφιακά υπογεγραμμένη από τον δικηγόρο ... στις 15.7.2025) απεστάλη στο Γραφείο Καταθέσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της νομικής συμβούλου της προσφεύγουσας, Αλεξάνδρας Μπούσδρα. Περαιτέρω, το Τμήμα Πληροφορικής του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών απάντησε, στις 18.7.2025 και ώρα 14:17, στο από 15.7.2025 ως άνω μήνυμα της Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού

Συνεδρίου «Πληροφορική Διοίκησης» ως εξής: «Επικοινωνήσαμε με τον κ. ... και θα μας καλέσει να διερευνήσουμε το πρόβλημα.»

8. Ενόψει των ιδιαίτερων περιστάσεων της κρινόμενης περίπτωσης, αλλά και των διατάξεων του αναλογικώς, κατ' άρθρο 336 παρ. 1 του ν. 4700/2020, εφαρμοζόμενου στον προσυμβατικό έλεγχο άρθρου 15 του Κεφαλαίου 2 του ίδιου νόμου (πρβλ. ΕλΣυν Εβδ. τμ. 1402/2021 σκ. 4 vii.), το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η προσφυγή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και κατά τα λοιπά νομοτύπως. Συνεπώς, αυτή είναι τυπικώς δεκτή και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των προβαλλόμενων με αυτήν λόγων.

9. Εξάλλου, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 324 (παρ. 1 και 2) και 327 του ανωτέρω ν. 4700/2020, ο προληπτικός έλεγχος νομιμότητας επί των στοιχείων της διαγωνιστικής διαδικασίας και των σχεδίων συμβάσεων που αφορούν στην ανάθεση, μεταξύ άλλων, από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, υπηρεσιών, διενεργείται από την αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου ή από το αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου όταν η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των υπηρεσιών, μη συνυπολογιζομένου του αναλογούντος Φ.Π.Α., υπερβαίνει το ποσό των 300.000,00 ευρώ, και το ποσό του 1.700.000,00 ευρώ, αντίστοιχα. Ο ανωτέρω έλεγχος, ο οποίος διενεργείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά το άρθρο 98 του Συντάγματος, επί των δημοσίων συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας, αποσκοπεί στην προληπτική διασφάλιση της τήρησης, κατά τις διαδικασίες σύναψης αυτών, των αρχών της διαφάνειας, της ισότητας, της προστασίας του υγιούς ανταγωνισμού, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και εν γένει της αντικειμενικής νομιμότητας και συνιστά ουσιώδη τύπο της διαδικασίας για την υπογραφή της σύμβασης. Ως προσυμβατικός, ο έλεγχος αυτός ενεργείται προδήλως πριν από την υπογραφή της σύμβασης και, κατά μείζονα λόγο, πριν από την εκτέλεσή της, ολική ή μερική. Υπό την αντίθετη εκδοχή, θα μετατρέπονταν ανεπιτρέπτως σε κατασταλτικό αλλά και θα στερούνταν λόγο υπάρξεως οι κατά καιρούς εισαχθείσες ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις με τις οποίες επετράπη, όλως εξαιρετικώς, για ιδιαίτερους λόγους δημοσίου συμφέροντος, η μετά την υπογραφή των οικείων συμβάσεων διενέργεια του ελέγχου νομιμότητας συγκεκριμένων κατηγοριών δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες είχαν υπογραφεί και εκτελεστεί, εν όλω ή εν μέρει, δίχως να υποβληθούν σε προσυμβατικό έλεγχο [βλ. άρ. 325 παρ. 2 και 3 του ν. 4700/2020 (Α' 127), άρ. 14 του ν. 3335/2005 (Α' 95), άρ. 9 του ν. 3279/2004 (Α' 205), άρ. 3 του ν. 3060/2002 (Α' 242), άρ. 39 παρ. 1 του ν. 2778/1999 (Α' 295)]. Ως εκ τούτων, σε περίπτωση που υποβληθεί ενώπιον Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου για προσυμβατικό έλεγχο σύμβαση υπηρεσιών ήδη εκτελεσθείσα, μη εμπίπτουσα σε κάποια από τις νομοθετικώς προβλεφθείσες εξαιρέσεις που επιτρέπουν τον εκ των υστέρων έλεγχο αυτής, ο Επίτροπος οφείλει να απόσχει του ελέγχου της, ως

στερούμενος πλέον της χρονικής αρμοδιότητας να προβεί σε αυτόν. Η ανωτέρω δε παράλειψη της έγκαιρης υποβολής της σύμβασης για έλεγχο συνιστά παράλειψη ουσιώδους τύπου της διαδικασίας σύναψής της, συνεπαγόμενη την ακυρότητα αυτής (ΕλΣυν. Ολομ. 17/2023,792/2022, Τμ. Μείζ.-Επτ. Σύνθ.6024/2015, 2037/2014, Έβδ. Τμ. 123/2025, 988/2023, VI Τμ.1056/2019, 1250/2011, κ.ά).

10. Στην προκειμένη περίπτωση, από την προσβαλλόμενη Πράξη και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής:

11. Με την .../7.5.2025 (ΑΔΑ:...) απόφασή της, η Περιφερειακή Επιτροπή της Περιφέρειας Θεσσαλίας αποφάσισε ομόφωνα «Α.Β. την έγκριση προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 32 Α του ν.4412/2016 και την υπ'αρ. ... /2018 ΚΥΑ για την ανάθεση υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών σε σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης χωρικής αρμοδιότητας Π.Ε. Καρδίτσας για το χρονικό διάστημα του σχολικού έτους 2024-2025 μέχρι τη λήξη του τρέχοντος σχολικού έτους, προϋπολογισθείσας δαπάνης 1.100.550€ συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 13% και προαίρεσης της τάξεως του 15% για τυχόν τροποποιήσεις δρομολογίων κατά τη διάρκεια υλοποίησης του μεταφορικού έργου σε βάρος του προϋπολογισμού της περιφέρειας Θεσσαλίας Π.Ε Καρδίτσας. Γ [...]».

12. Κατόπιν ολοκλήρωσης της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης, αναδείχθηκαν οι ανάδοχοι και συνάφθηκαν οι ελεγχόμενες συμβάσεις με συμβαλλόμενο μέρος την ήδη προσφεύγουσα και ημερομηνία ισχύος αυτών έως 30.6.2025.

13. Με την από 27-6-2025 βεβαίωση της Αναπληρώτριας Διευθύντριας Διοικητικού-Οικονομικού της ΠΕ Καρδίτσας βεβαιώνεται ότι «έχουν εκτελεστεί εν όλω τα υπό έλεγχο σχέδια των συμβάσεων που αφορούν στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (με αριθμό Πρόσκλησης .../16-5-2025)». Το γεγονός, άλλωστε, της ολικής εκτέλεσης του αντικείμενου των υποβληθεισών προς έλεγχο συμβάσεων συνομολογεί και η προσφεύγουσα με την κρινόμενη προσφυγή.

14. Ενόψει τούτου, η Αναπληρώτρια Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ΠΕ Καρδίτσας έκρινε ότι πρέπει να απέχει του ελέγχου των υποβληθεισών συμβάσεων, δοθέντος ότι το αντικείμενο αυτών έχει υλοποιηθεί εξ ολοκλήρου.

15. Με τον μοναδικό λόγο της κρινόμενης προσφυγής, προβάλλεται ότι συντρέχει συγγνωστή πλάνη της προσφεύγουσας λαμβανομένων υπόψη: **α.** της πεποίθησης της προσφεύγουσας ότι ενεργούσε με γνώμονα την ομαλή διεξαγωγή των δρομολογίων, **β.** της άγνοιας της προσφεύγουσας περί της υποχρέωσης τήρησης άλλης διαδικασίας, καθώς τα όργανά της πεπλανημένως, πλην όμως συγγνωστώς, ενεργούσαν έχοντας την πεποίθηση ότι ενεργούν απολύτως ορθά. **γ.** της επίπονης και εξαιρετικά

απαιτητικής και δυσχερούς διαγωνιστικής διαδικασίας με αντικείμενο τη μεταφορά μαθητών, για την ολοκλήρωση της οποίας οι αρμόδιες υποστελεχωμένες υπηρεσίες των Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων αυτών καταβάλλουν τεράστια προσπάθεια, προκειμένου να διεξαχθούν επιτυχώς τα δρομολόγια και είναι γεγονός ότι (αυτά) ολοκληρώνονται πάντα εμπρόθεσμα, κανείς μαθητής δεν έμεινε χωρίς μεταφορά και ουδείς διαμαρτυρήθηκε ή άσκησε ένσταση εκ των συμμετεχόντων ή και τρίτος έχων έννομο συμφέρον. **δ.** των επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος και κοινωνικής ανάγκης που επέβαλλαν την άμεση, χωρίς χρονοτριβή έναρξη εκτέλεσης του έργου της μεταφοράς μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από και προς τις σχολικές μονάδες τους, έτσι ώστε να εξυπηρετηθεί η απρόσκοπτη μεταφορά τους. **ε.** της έλλειψης πρόθεσης καταστρατήγησης εκ μέρους της αιτούσας των διατάξεων που προβλέπουν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την υποχρέωση διενέργειας προσυμβατικού ελέγχου αυτών. **στ.** της πολυπλοκότητας των διεπουσών την προκείμενη υπόθεση διατάξεων και των αλλαγών που επήλθαν, οι οποίες δεν αφομοιώθηκαν ακόμα από την προσφεύγουσα. **ζ.** του ότι είχε αρχίσει η ήδη λήξασα σχολική χρονιά, οι μεταφορές των μαθητών πραγματοποιούνταν απρόσκοπτα από την πρώτη ημέρα του σχολικού έτους και τυχόν διατάραξή τους εξαιτίας της ακύρωσης του σχετικού διαγωνισμού θα δημιουργούσε μείζον κοινωνικό ζήτημα και μεγάλη αναταραχή στους μαθητές και στις οικογένειές τους, Επομένως, ακόμα και υπό αυτό το πρίσμα, είναι εύλογο η διενεργούσα τη σχετική διαδικασία Περιφέρεια Θεσσαλίας – Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας να υπέπεσε σε σφάλματα, τα οποία όμως οφείλονται στη συγγνωστή της πλάνη ότι ενεργούσε καθόλα νομίμως με γνώμονα την εξυπηρέτηση των σκοπών του νόμου που είναι η οικονομία της διαδικασίας και η ασφαλής μεταφορά όλων των μαθητών που κατοικούν μακριά από τα σχολεία τους.

16. Με δεδομένα αυτά, ενόψει όσων εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη και κρίνονται παγίως, ορθώς η Αναπληρώτρια Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ΠΕ Καρδίτσας απέσχε του ελέγχου των υποβληθεισών και εξ ολοκλήρου εκτελεσθεισών συμβάσεων, καθόσον, λόγω του ότι το φυσικό αντικείμενο των ελεγχόμενων συμβάσεων έχει εκτελεστεί δεν υφίσταται πλέον αρμοδιότητα του ανωτέρω ελεγκτικού οργάνου για άσκηση προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας. Εξάλλου, ο προβαλλόμενος λόγος περί συνδρομής, στο πρόσωπο της προσφεύγουσας, συγγνωστής πλάνης υπό τις ανωτέρω αιτιάσεις δεν συνιστά παραδεκτό λόγο προσφυγής ανάκλησης και τυγχάνει απορριπτέος, διότι τυχόν παραδοχή του θα αλλοίωνε τον χαρακτήρα και θα έθιγε την πρακτική αποτελεσματικότητα του προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δεδομένου ότι αυτός είναι έλεγχος αντικειμενικής νομιμότητας της εκάστοτε υποβαλλόμενης προς έλεγχο διαδικασίας ανάθεσης, που αποβλέπει στη

θεραπεία της αντικειμενικής ακεραιότητάς της (ΕλΣυν Μείζ. Ολ. 551/2023 σκ. 51-52, Ολ. 101/2025 σκ. 12.Γ, 1200/2024 σκ. 34, 1325/2023 σκ. 22, 1100/2023 σκ. 27, 1403/2022 σκ. 18, 180/2022 σκ. 23, 505/2021 σκ. 33, Έβδομο Τμ. 34/2025 σκ. 23).

17. Απορριφθέντος, συνεπώς, του μοναδικού λόγου ανάκλησης, είναι απορριπτέα και η κρινόμενη προσφυγή στο σύνολό της.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή της Περιφέρειας Θεσσαλίας για την ανάκληση της 8/2025 Πράξης της Αναπληρώτριας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, στις 4 Αυγούστου 2025.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ**

**Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΣΠΑΤΗ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΖΕΝΟΥ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου από το Ε΄ Θερινό Τμήμα, στις 8 Αυγούστου 2025.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΛΕΝΗ ΛΥΚΕΣΑ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΘΕΟΔΩΡΑ ΝΑΝΟΥ**